

Beleidslijn heling voor handelaren in ongeregelde en gebruikte goederen Gemeente Gorinchem 2019

Deze beleidslijn heling heeft betrekking op:

Opkopers en handelaren in gebruikte en ongeregelde goederen zoals platina, goud, zilver, edelstenen, (merk)kleding, parfums, uurwerken, kunstvoorwerpen, motorfietsen, bromfietsen, fietsen, metalen, elektronische apparatuur, apparatuur voor automatische registratie etc. Ongeregelde goederen zijn goederen die niet tot de algemeen gangbare goederen kunnen worden gerekend. Dit wegens hun aard of uitvoering, hun herkomst of de staat waarin ze verkeren. Bij dit soort goederen bestaat de kans dat zij afkomstig zijn van een misdrijf.

1. Inleiding

De basis voor een leefbare en aantrekkelijk stad is een veilige stad. Veiligheid en leefbaarheid rekent de gemeente Gorinchem tot een van de belangrijkste peilers van beleid en uitvoering. De Gemeente Gorinchem werkt samen met de politie om de handel in goederen afkomstig uit een misdrijf en hieraan gerelateerde strafbare feiten (heling) te voorkomen. Uit de praktijk blijkt dat het verhandelen van goederen die afkomstig zijn uit een misdrijf eenvoudig via opkopers kunnen worden omgezet in geld. Handelaren en opkopers vormen een aantrekkelijke afzetmarkt die heling kan faciliteren.

Om heling te voorkomen heeft de gemeente Gorinchem voor handelaren, als aanvulling op landelijke wetgeving en de Algemene Plaatselijke Verordening (APV), een bestuurlijk handhavingsmodel opgesteld. Naast het strafrecht biedt het bestuursrecht de mogelijkheid om heling een halt toe te roepen. Hiermee wordt getracht de afzetmarkt te verkleinen voor goederen die afkomstig zijn uit een misdrijf. Dader- en gelegenheidsstructuren ten aanzien van High Impact Crime en ondermijnende criminaliteit worden bestreden met als uiteindelijk doel hiermee de openbare orde en het woon- en leefklimaat in Gorinchem te beschermen.

Wettelijk kader handel in ongeregelde en gebruikte goederen

Verplichtingen uit het strafrecht en de APV zorgt ervoor dat een opkoper altijd een actieve rol heeft om te voorkomen dat hij bijdraagt in de handel in gestolen goederen. Het Wetboek van Strafrecht (WvSR) beperkt zich tot strafbare feiten die samenhangen met de inkoop van goederen. De APV richt zich op de verkoop van goederen en verplichtingen van een opkoper (meldings- en registratieplicht). Tevens is een opkoper verplicht om mee te werken aan een politieopsporingsonderzoek om goederen terug te geven aan de rechtmatige eigenaar. Het niet of onvolledig nakomen van bovenstaande wet- en regelgeving is een strafbaar feit.

2. Bevoegdheden burgemeester

De burgemeester is verantwoordelijk voor de openbare orde en veiligheid in de gemeente Gorinchem. Deze verantwoordelijkheid en de daarbij horende bevoegdheden zijn vastgelegd in de Gemeentewet. De burgemeester beschikt over een scala van bestuurlijke middelen om de openbare orde en veiligheid te beschermen.

2.1 Tweesporenbeleid

Het kan zijn dat er een overtreding plaatsvindt die op grond van zowel het strafrecht als het bestuursrecht wordt aangepakt. Het strafrecht is straffend (punitief), met als gevolg een straf als sanctie. Een bestuursrechtelijke maatregel, (genomen door de burgemeester), heeft als doel de openbare orde en veiligheid te herstellen. In de strijd tegen heling kunnen het bestuursrecht en het strafrecht naast elkaar worden toegepast. Dit kan bijvoorbeeld gebeuren na een constatering van de toezichthouder. Op grond van de bestuurlijke rapportage kan de burgemeester besluiten dat er sprake is van een aantasting van de openbare orde en een maatregel treffen. De overtreding kan daarnaast in de strafrechtprocedure leiden tot een strafrechtelijke sanctie.

2.2 Zorgvuldigheid

Voordat de burgemeester overgaat tot de uitvoering van een bestuurlijke maatregel, wordt de handelaar en de overige belanghebbenden uitgenodigd voor een zienswijzegesprek. Uiterlijk twee weken voor

aanvang van het zienswijzegesprek ontvangt de handelaar een schriftelijke uitnodiging. Tijdens het zienswijzegesprek wordt de handelaar in de gelegenheid gesteld een zienswijze te geven over het voorliggende dossier. De handelaar kan zich laten vertegenwoordigen door een gemachtigde. Van het zienswijzegesprek wordt een verslag opgemaakt dat als bijlage bij het besluit aan de handelaar wordt toegezonden.

2.3 Zienswijze indienen

De handelaar kan zijn zienswijzen ook schriftelijk indienen. Dit moet gebeuren binnen 14 dagen na ontvangst van de schriftelijke uitnodiging. De schriftelijke zienswijze geeft aan dat de handelaar geen gebruik wenst te maken van het mondelinge zienswijzegesprek.

2.4 Afwegen van belangen

Na dit zienswijzegesprek worden alle feiten en omstandigheden afgewogen ten opzichte van de wet- en regelgeving en de bestuurlijke handhavingmatrix (zie paragraaf 2.6) . Vervolgens neemt de burgemeester een beslissing. Het besluit wordt bekend gemaakt aan de handelaar, de handhavingpartners en eventuele andere belanghebbenden zoals bijvoorbeeld de pandeigenaar. Indien de handelaar of een andere belanghebbende zich niet kan verenigen met het besluit van de burgemeester, kan hiertegen bezwaar worden gemaakt.

2.5 Afwijkingsbevoegdheid

De burgemeester heeft bij zijn besluitvorming over een te treffen maatregel een afwijkingsbevoegdheid. De stappen in de handhavingmatrix gelden daarbij als uitgangspunt. Als de feiten en omstandigheden hiertoe aanleiding geven dan kan de burgemeester afwijken van deze uitgangspunten. Zo kan bijvoorbeeld worden besloten om een stap over te slaan en meteen een maatregel te treffen en niet eerst te waarschuwen. In aanvulling op de handhavingmatrix is aangegeven welke feiten en omstandigheden (niet limitatief) aanleiding kunnen geven om tot verzwaring over te gaan.

2.6 Handhavingmatrix

Overtreding	Eerste constatering	Tweede constatering	Derde constatering
Niet voldoen aan voorschriften uit art. 2:67 en 2:68 APV	Waarschuwing	Waarschuwing	Sluiting 2 weken
Niet voldoen aan voorschriften van het in bewaring houden van een goed	Waarschuwing	Sluiting 2 weken	Sluiting 1 maand
Nalaten medewerking te verlenen aan de toezichthouder bij controle van het Digitale Opkopers Register	Waarschuwing	Sluiting 2 weken	Sluiting 1 maand
Niet of niet correct bijhouden van het Digitaal Opkopers Register (waaronder identificatieplicht)	Waarschuwing	Sluiting 2 weken	Sluiting 1 maand
Heling	Sluiting 1 maand	Sluiting 3 maanden	Sluiting 6 maanden

Verzwaring (niet limitatief):

- Meerdere overtredingen uit de handhavingmatrix, meerdere/zwaardere strafbare feiten;
- Het voorhanden hebben van een goed welke afkomstig is uit een misdrijf;
- Omvang en eventuele gevolgen van de overtreding;
- Vermoedens van verwijtbaar gedrag van de handelaar.

2.7 Heling

De beschreven overtredingen in de handhavingmatrix dienen ter voorkoming van de handel in gestolen goederen. Bij heling, of wanneer het aannemelijk is dat de handelaar zich schuldig maakt aan heling, is sprake van een (vermoedelijk) misdrijf, waarmee de handelaar direct bijdraagt aan de handel in helinggevoelige goederen.

2.8 Belangenafweging

De burgemeester weegt in haar besluitvorming over het treffen van een bestuurlijke maatregel het belang van de ondernemer en overige belanghebbenden af tegen dat van de openbare orde. De openbare orde weegt daarbij zwaar. De openbare orde kan in bepaalde gevallen zijn aangetast zonder dat direct sprake is van een overtreding door de handelaar. Naast de naleving van de geldende wet- en regelgeving kijkt de burgemeester dus ook naar de invloed van de onderneming op haar omgeving. Een handelaar heeft in die zin een zogenaamde 'risicoansprakelijkheid'. Bijvoorbeeld wanneer de onderneming als (bekende) afzetmarkt dient voor gestolen goederen. Het soort, de hoeveelheid en/of locatie van de aangetroffen gestolen goederen, net als de frequentie waarmee dit soort goederen wordt aangetroffen, spelen hierin voor de mate van aantasting van de openbare orde een belangrijke rol.

Daarnaast wordt in de afweging ook meegenomen op welke wijze de inkoper aantoonbaar invulling geeft aan zijn 'onderzoeksplicht' voorafgaande aan de inkoop van de goederen. Oftewel, welke voorzorgsmaatregelen neemt een handelaar om te voorkomen dat gestolen goederen worden ingekocht. Van de handelaar mag worden verwacht dat deze de handelsmarkt goed kent. Van een handelaar mag tevens worden verwacht dat deze zich bewust is van het feit dat de handel in ongeregelde en gebruikte goederen verantwoordelijkheden met zich mee brengen ten aanzien van het voorkomen van handel in gestolen goederen.

2.9 Geldigheidstermijn overtreding

Voor de handhavingmatrix geldt dat een volgende stap wordt gezet in de matrix wanneer binnen een jaar na een vorige constatering en/of overtreding (overtreding) opnieuw een overtreding plaatsvindt. Een overtreding blijft vijf jaar meetellen. Vindt een overtreding binnen vijf jaar na de vorige overtreding plaats, maar is de vorige keer langer dan een jaar geleden, dan wordt de handhavingstap herhaald.

2.10 Afbakening

Deze handhavingmatrix geldt niet voor zover in dit handhavingsthema wordt voorzien in de Horecanota Gorinchem. De uitgangspunten van het handhavingmodel van de Horecanota zijn het terugdringen en voorkomen van aantasting van de openbare orde en veiligheid en het woon- en leefklimaat. Daarnaast wordt gehandhaafd om te voorkomen en het terugdringen van criminaliteit in de horecabranche. De Horecanota voorziet in beleid wanneer strafbare feiten zich voordoen gerelateerd aan de openbare orde, waaronder heling.

2.11 Mandaat aan de politiechef van Politie Eenheid Rotterdam

Op grond van het Wetboek van Strafrecht en de APV is de burgemeester bevoegd om het in- en verkoopregister te waarmerken. Hij kan deze bevoegdheid mandateren aan een ambtenaar (door of namens). Gelet op de strafrechtelijke aard en aanpak van heling is deze bevoegdheid gemandateerd aan de politiechef van de Politie Eenheid Rotterdam. Tevens is de politiechef van Politie Eenheid Rotterdam gemandateerd tot het opstellen en uitreiken van bestuurlijke waarschuwingen, zoals opgenomen in de handhavingmatrix. Deze kan op zijn beurt beide bevoegdheden verder mandateren binnen zijn organisatie.

3. Voorbeelden

Meerdere waarschuwingen door een toezichthouder

Wanneer de toezichthouder constateert dat de handelaar een of meerdere overtredingen uit de handhavingmatrix begaat, kan dit leiden tot een waarschuwing of het tijdelijk sluiten van het pand. Met deze sluiting wordt getracht de aanzuigende werking op het aanbieden van gestolen goederen te doen stoppen, dan wel in de toekomst te voorkomen. Hiermee wordt de keten van het plegen van een misdrijf, het (door)verkoopen van de buitgemaakte goederen en daarmee de stimulans tot het plegen van dergelijke misdrijven doorbroken. De ondernemer krijgt tijdens de sluiting tevens de gelegenheid zich te beraden op zijn bedrijfsvoering en daarnaast maatregelen te nemen om herhaling te voorkomen. Het verband tussen de naleving van de wet- en regelgeving en het beschermen van de openbare orde komt daarmee in de handhavingmatrix tot uiting. Naast overtredingen die zijn beschreven in de APV is ook een aantal overtredingen in de matrix opgenomen welke staan beschreven in het Wetboek van Strafrecht en dat eenzelfde effect heeft op het faciliteren van dergelijke misdrijven. Deze overtredingen worden hieronder nader toegelicht.

Het verwerven van een goed van een minderjarige

Ook minderjarigen (<18 jaar) kunnen zich schuldig maken aan misdrijven waarbij goederen worden buitgemaakt en/of verworven. Met name kwetsbare jongeren zijn vatbaar voor beïnvloeding en kunnen hierdoor mogelijk over gaan tot criminaliteit. Om voor deze groep barrières op te werpen is het raadzaam om de afzetmarkt voor de buitgemaakte goederen te verkleinen en daarmee succesbeleving in het plegen van misdrijven een halt toe te roepen. Het inkopen van goederen van minderjarigen is wettelijk niet toegestaan.

Niet goed bijhouden opkoopregister (waaronder identificatieplicht)

Een belangrijke voorzorgsmaatregel die een handelaar kan nemen ter voorkoming van handel in gestolen goederen is op een juiste wijze registreren van goederen die de handelaar verkrijgt en verkoopt. Dit begint met de registratie in het inkoopregister bij het verkrijgen van het goed. Het op een juiste wijze registreren maakt dat de aangeboden goederen traceerbaar zijn voor de politie. Hiermee draagt de handelaar bij aan het opsporingsonderzoek van de politie, werpt de handelaar een barrière op voor (potentiele) delict plegers en draagt de handelaar daarmee in zijn algemeenheid bij aan de aanpak van High Impact Crime.